

Szegedi Szabadtéri Játékok 2019

A Szegedi Szabadtéri Játékok 2019-es programja művészi értelemben és a nézőszámot tekintve is kimagasló volt. Különlegessége, hogy minden évben valamennyi színházi műfajban mutat be produkciónkat: opera, operett, tánc, musical, dráma és szimfonikus zenekari koncertek szerepelnek a műsoron. Idén nyolcvanezer néző vett részt a fesztivál összesen 28 színházi estjén. A szabadtéri bemutatók létrehozásában és a kőszínházi produkciónk szabadtéri színrevitelében hatalmas feladatot vállalt a Scabello díszletgyártó cég.

A 2019-es Szegedi Szabadtéri Játékok újabb kihívásokat hozott, melyek elsősorban szcenikai jellegűek voltak, különösen három előadás tekintetében. Míg a *We Will Rock You* és a *Hófehérke és a hét törpe* esetében kőszínházi produkciót hoztak szabadtéri bemutatóra, addig a *Hullámzó világ* című darab a szabadtéri bemutató után kőszínházba ment tovább. Színpadtechnikai szempontból a kőszínházi körülmények közül érkező produkciónk szabadtéri színpadra vitele és működtetése minden esetben komoly feladatot, hiszen a kőszínházi felsőgépezet hiányának pótlása kreatív és gyakorlatias megoldásokat kíván.

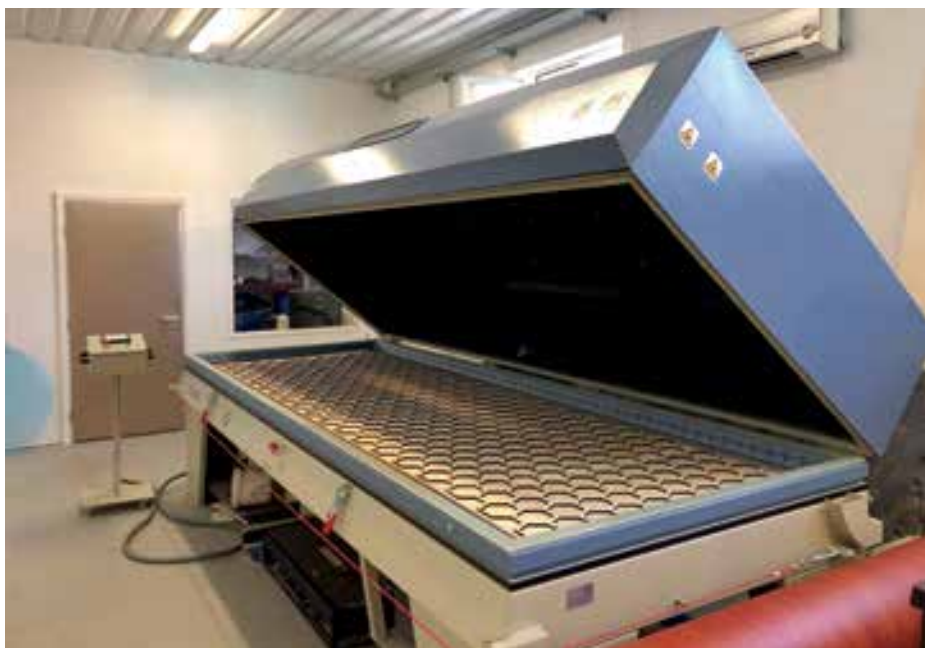
A komoly kihívásokra adott válaszokban cégünk előző évi műszaki fejlesztései új lehetőségeket biztosítottak a kivitelezés terén is. A már ismert számítógépes tervezés után előtérbe kerültek a számítógép által vezérelt gyártási folyamatok. A tervezést legtöbbször eleve AutoCAD-ben végezzük, vagy a .dwg formátumban kapott terveket osztjuk fel a bontásoknak megfelelően. A papíralapon kapott díszletterveket (ha azok nem vektoros formában vannak) átalakítjuk vektoros formátumra, így a gyártásba a már pontosan kiszerszített elemek a bontások pontos meghatározásával kerülnek be, melyek a gyártás mellett a színpadra állítás egyes fázisaiban is hatalmas segítséget jelentenek.

Egy másik hasznos program, a CoreDraw rajzoló segítségével a díszletfalak díszítéseit tudjuk kiszerszíteni, és azokat rögtön a lézervágó gépre küldeni – lényegesen meggyorsítva és pontosabbá téve ezzel a gyártást, hiszen ezeket a motívumokat már nem kézzel kell kivágni. Az új lézergéppel akár már 200×300 centiméteres elemeket is ki lehet vágni, így lényegesen csökkent az illesztési pontok száma. További fejlesztésként cégünk beruházott egy vákuumleszívó gépbe is, mely bármilyen hőre lágyuló fóliát képes felmelegíteni és a vákuum segítségével a munkatérbe helyezett formára leszívni. A gép munkatérülete 120×350 cm, mely akár 20 cm magas formákra is képes leszívni a felhasznált anyagot. (1. kép)

Az új gépek és berendezések használatával a gyártás-előkészítési folyamataink is megváltoztak, ami a Szegedi Szabadtéri Játékok feszes tempójához óriási segítséget nyújtott. A szobrá-

szati munkához egy új CNC szobrászgép segítségével kiváló minőségű alapokat vagy akár kész elemeket is tudunk gyártani. Ezzel a beruházással teljesen új alapokra helyeztük a gyártási

folyamat előkészítő lépéseit a plasztikus felirattól a díszítéseken át egészen az áttört lemezekig. (2. kép) Az új technológiák alkalmazásával a díszletgyártás nemcsak gyorsabb lehet, de

► 1. kép Vákuumleszívó gép

► 2. kép CNC szobrászgép

► 3. kép A *We Will Rock You* téglás tolófalai

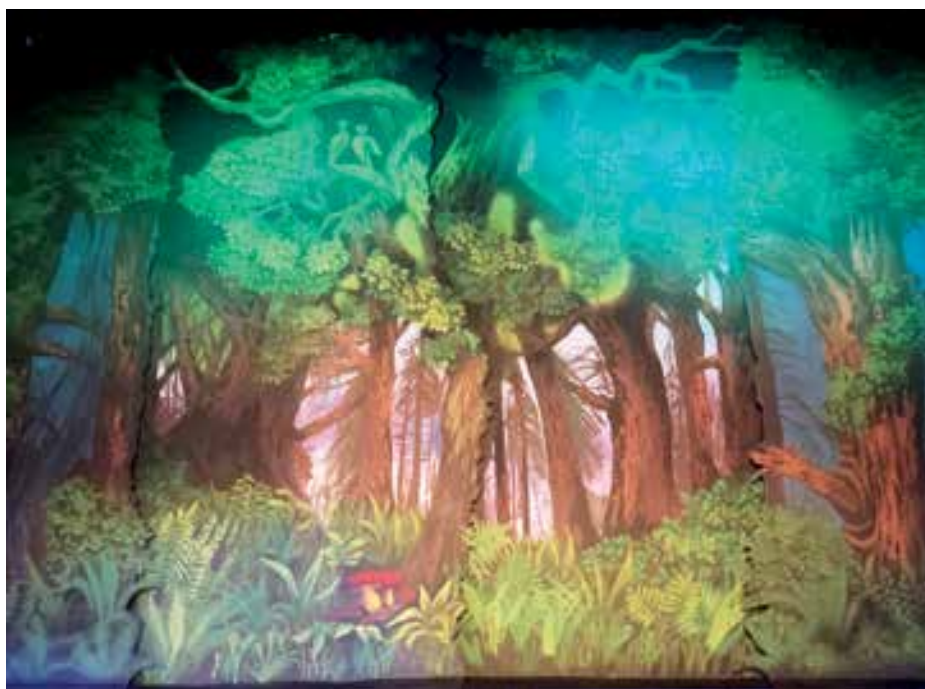
sokkal pontosabb is. Mindezen beruházások mellett természetesen a gyártás előkészítését is szakember végzi, csakúgy, mint a befejező, összeállító és felületképző, festői szaktudást igénylő feladatokat is a hosszú évek tapasztalataival rendelkező kollégáink fejezik be.

A *We Will Rock You* című előadás esetében (rendező: Cornelius Bartus, díszlettervező: Kentaur), ami közzínházból érkezett a Szabadtéri színpadára, a nagyobb változások megvalósításához szükséges, téglás tolófalak mozgatása jelentett kihívást, ezt már meglévő díszletfalak

felhasználásával és kiegészítésével kellett megoldanunk. (3. kép)

Ehhez egy felső megvezetést építettünk ki, amely vízszintesen volt színtezhető. A biztonságos átfedés a felső megvezetésben 20 cm-es volt, amit támasztókerekekkel egészítettünk ki. A szélterhelés miatt alsó és felső megvezetést is ki kellett építeni. Az előadás egy további jelentős scenikai megoldást kívánt a többtonnás LED-falak gyors és pontos mozgatására (nyitás és zárás), amit szintén alsó és felső megvezetések kiépítésével oldottunk meg. Az alsó megvezetést részlegesen kellett kiépíteni, így a változás díszletelemei begördíthetők voltak a szétnyíló falak között. A szélterhelés miatt ez is egy komoly szerkezetet kívánt meg.

A *Hófehérke és a hét törpe* (rendező: ifj. Harangozó Gyula, díszlettervező: Kentaur) mesebalett szintén közzínházi sikerelőadásból érkezett. Ebben az esetben azonban a Szege-di Szabadtéri színpadára teljesen új díszlet készült, amely grandiozitásával és látványvilágával méltó helyet foglal el az elmúlt évek közzínházi előadásainak sorában. Az egyik fő scenikai feladat egy olyan felső sínpályarendszer kiépítése volt, melynek egyszerre kellett színtezhetőnek és különböző súlyú falakkal terhelhetőnek lennie. Szintén szakmai kihívást jelentett a kétoldalas díszletelemként működő →

► 4. kép A *Hófehérke és a hét törpe* festett falai

► 5. kép Hófehérke és a hét törpe, kastély

→ kastély könnyű és biztonságos mozgatásának, fordíthatóságának megvalósítása, melynek megoldására egy hármaskerekkel felszerelt, teljes egészében alumíniumból készült szerkezetet építettünk. A festett (nem printelt) díszlet világitása visszaadta a Kentaur által tervezett mesevilág teljes szépségét. A díszlet alapjainak létrehozása lézer- és CNC-technológiával készült: a fafercekek kontúrjának kivágása lézergéppel történt kamrás polikarbonátból, melyet alumíniumkeretre rögzítettünk, és erre ragasztottuk a festett díszletvásznat. (4. kép)

A *Hófehérke és a hét törpe* produkció legjelentősebb látványa a minden elemében klasszikusan festett díszlet volt. Ebben a nagy volumenű festészeti feladatban – egyik utolsó munkájaként – Nagybata József jelentős részt vállalt, aki a premiert követő napon elhunyt. Munkássága előtt tisztelegve emlékezünk rá. (5. kép)

A *Hullámzó világ* díszletét (rendező: Zs. Vincze Zsuzsa, Zsuráfszky Zoltán, díszlettervező: Tóth Kázmér) a Szegedi Szabadtéri színpadának méretéből kellett költöztethetővé tennünk egy későbbi közhízi előadásra, a MŰPA színpadára. Emellett azt is figyelembe kellett vennünk, hogy az alapvetően két különböző témát feldolgozó felvonás (I. Betyárélet, II. A szögedi nemzet) átállítására legfeljebb 20 perc szerelési idő állt rendelkezésre, ezért az

I. felvonás elbontandó falait részben kerekekre szereltük. (6. kép)

A látvány- és scenikai megoldások a falak szélességi és magassági bontására építve, illetve egy méretében változtatható oszlop- és kapuzogató szerkezet segítségével valósultak meg. A sza-

badtéri előadások esetében jelentkező szélterhelésre a *Hullámzó világ* díszleteleinél is különös figyelemmel kellett lennünk. Külön büszkeség, hogy az ifj. Tóth Kázmér diplomamunkájaként épített távirányítós, önjáró kocsi ebben az előadásban debütált a színpadon. (7. kép)

► 6. kép A Betyárélet látványa

► 7. kép A szögedi nemzet apraja-nagyja

Az idei *Aida* előadás (rendező: Kesselyák Gergely, díszlettervező: Zeke Edit) különlegességét a fantasztikus látvány mellett a díszlet jellegéből adódó, pontos térbeli megjelenítést igénylő díszletterv megvalósítása adta, melyet a megfelelő bontásokkal kellett ellátnunk. A gyártást egy 3D-s tervezés előzte meg, így a gyártásra már pontosan méretezett rajzok kerültek. A díszlet különlegességét az egy pontba tartó vonalak adták, melyek a szemet végigvezetve egy talpára állított, a csúcs fókuszpontja körül kirajzolódó piramist idéztek fel. (8. kép)

A középső lépcsőrendszer – a költségek racionalizálása miatt – jelentős részben meglévő 200×100-as betűzölábás emelvényből lett kialakítva. A falakat a nagy felületükből adódó szélterhelés miatt raschelhálóval vontuk be, melyek kezelése és festése nagy figyelmet igényelt.

A felújított Újszegedi Szabadtéri színpadának nyitóelőadása a *Don Juan* komédia volt (rendező: O. Horváth Sári, Herczeg T. Tamás, díszlettervező: Bianca Imelda Jeremias). Az újonnan

► 8. kép Az *Aida* egy pontba tartó vonalai

kiépített feltételekhez jól alkalmazható volt a tervezett díszlet beépítése, ahol szintén használtuk a *We Will Rock You* előadás esetében említett LED-mozgató szerkezetet is, melyet kisebb módosításokkal fel lehetett építeni egy lényegesen kisebb LED-fal méretéhez is. (9. kép)

A Dóm téri Szabadtéri színpad 2019-es utolsó produkciója a *Titanic* volt (rendező: Somogyi Szilárd, díszlettervező: Khell Csörsz). Ennél a díszletnél természetesen a víz megjelenítése és a *Titanic* „elsüllyesztése” jelentette a legnagyobb színpadtechnikai kihívást. (10. kép)

A látványtervek szerint a vizet több formában kellett megjelenítenünk. Az előszínpadon egy, a színpad teljes szélességében kiépített medencét kellett létrehoznunk, melyben mentőcsónakoknak kellett mozogniuk az előadás utolsó jeleneteiben. Vizes medencéket kellett létrehoznunk továbbá a színpad területén, melyeknek gyors megnyitással és lefedéssel kellett működniük, hogy több ember bele tudjon ug- →

Ez a szín, most nem azt jelenti, amire Ön gondol... Sőt pont az ellentéte!

lightSORBER

Ez a szín most az ünnep jele. Amivel azt ünnepeljük, hogy csapatunknak sikerült kifejlesztenie azt a színpadi bársonyt, amely a „legsínsemlegesebb” mélyfekete színt biztosítja bármilyen fény vagy megvilágítás esetén. Hisz mint tudjuk, milyen „nehéz” a fekete szín a színpadon... Ha ez még mind nem lenne

elég mint egyedülálló tulajdonság, nemcsak, hogy mint „szín nem nehéz”, de súlya sem nehéz, mivel mindössze 450g/m². Emelett azonban 600 g/m²-es verzióban is elérhető. Győződjön meg róla saját szemével, keresse munkatársainkat, akik magyar nyelven nagy örömmel segítenek Önnek!

→ rani és esni. Emellett különböző méretű vízbetöréseket kellett elhelyeznünk a színpad több pontján is. A darabban megjelenő vizet két tűzcsapról tápláltuk meg. (11. kép)

Természetesen a darab tetőpontja a Titanic elsüllyedése. A hajó fedélzetét a tervező egy kétoldalas elemként álmodta meg, mely az első felvonásban kazánházként szerepel. Ebbe a felébe rejtettük el magát a süllyedést mozgató szerkezetet. Gyakorlatilag egy nagyméretű ollós emelőt építettünk egy 2 tonna 10 m/p sebességű láncos emelő segítségével. A kazánház másik játszó oldalát (a hajó tatját) négy vízszintes elemre bontottuk, melynek fenti 3 része besüllyedt a 4. rész mögé. Mindezt egy hármaskereken begördülő emelvényre építettük rá. Süllyedés közben a kaszkadőrök a süllyedési időhöz igazított koreográfia szerint mozogtak. A díszlet legnagyobb nehézsége a hatalmas, mozgatható súlyú elemek biztonságossá tétele volt.

A fentieket összegezve elmondható, hogy ismét létrejött egy minden szempontból izgalmas és sikeres Szegedi Szabadtéri-évad, mely sok, már ismert nehézséggel, de számos új kihívással és (reményeink szerint) a lehető legjobb megoldásokkal zárult. Ez a közös siker az alkotóknak, a szereplőknek és kiemelten a háttérszakmák fantasztikus munkájának egyaránt köszönhető. Jó érzés évről évre ilyen csapattal együtt dolgozni és alkotni!

TÓTH KÁZMÉR

Scabello

► 9. kép A Don Juan díszlete

► 10. kép A Titanic

► 11. kép A Titanic bálterme

AXCOR BEAM 300

AXCOR SPOT 300

AXCOR WASH 300

CLAYPAKY
AN ORAM BUSINESS

PELYHE KFT
Light-Sound-Stage

Pelyhe Kft. | 1033 Budapest, Huszti út 34. | Tel.: +36 1 368 92 35 / +36 30 9321 640 / +36 20 9321 640 | www.pelyhe.hu | pelyhe@pelyhe.hu